

Valsts sociālās aprūpes centra *Vidzeme* filiāles *Allaži* reorganizācija 2016. gadā

Kopš 2002. gada sociālās aprūpes centros dzīvojošo bērnu skaits Latvijā ir sarucis par 65% – no 1049 līdz 367 bērniem. Sociālo centru iemītnieku skaitu tuvākajos gados samazinās arī deinstitucionalizācijas projekts, kas ļaus pēc iespējas vairāk bērniem dzīvot ģimenē vai ģimenei pietuvinātā vidē, bet pieaugušie ar garīga rakstura traucējumiem atbilstoši savām iespējām un ar speciālistu atbalstu varēs izvēlēties dzīvot patstāvīgi un strādāt sev piemērotu darbu.

Sarūkot pieprasījumam, kā arī reaģējot uz riskiem, ko radīja sliktā stāvoklī esošas ēkas, valsts ir radusi iespēju slēgt novecojušas vai citādi nepiemērotas sociālās aprūpes centru (VSAC) filiāles. Tā pēdējo sešu gadu laikā ir izbeigta sešu filiāļu darbība. 2010. gadā slēgta VSAC *Kurzeme* filiāle *Piltene*, VSAC *Latgale* filiāle *Istra* un VSAC *Vidzeme* filiāle *Nītaure*. 2012. gadā darbu pārtrauca VSAC *Vidzeme* filiāle *Saulstari*, bet 2015. gadā – VSAC *Vidzeme* filiāle *Rauna* un VSAC *Zemgale* filiāle *Kauguri*.

Savukārt līdz 2016. gada 1. oktobrim paredzēts pakāpeniski pārtraukt VSAC *Vidzeme* filiāles *Allaži* darbību. Līdz 2017. gada 1. septembrim pārtrauks VSAC *Rīga* filiāles *Teika* darbību, un līdz 2019. gada 1. septembrim – VSAC *Latgale* filiāles *Kalkūni* darbību.

Kāpēc *Allaži* izvēlēti slēgšanai

Divas no *Allažu* dzīvojamajām ēkām bez rekonstrukcijas ilgtermiņā nav ekspluatējamas, tāpēc jau šobrīd daļa klientu pārcēlušies uz citām VSAC filiālēm.

Filiāles administratīvā ēka, kas vienlaikus ir arī klientu dzīvojamais korpus, cilvēku izmitināšanai vairs netiek izmantota, jo novecojušās ēkas konstrukcijas radīja draudus cilvēku dzīvībai. Ēkas daļa, kurā netika konstatēts bojājums, vēl tiek izmantota virtuves vajadzībām, tomēr līdz 2016. gada augustam arī tā ir jāatbrīvo, jo atbilstoši Būvniecības valsts kontroles biroja atzinumam līdz šim laikam bija jāveic ēkas renovācija. Savukārt filiāles otram lielajam klientu korpusam ir nepieciešama jumta konstrukciju stiprināšana un jāveic pasākumi ugunsdrošības nodrošināšanai.

Vienlaikus administratīvās ēkas sakārtošanai nepieciešamais minimālais papildu finansējums ir 558 217,29 eiro. Būvniecības valsts kontroles birojs ir noteicis konkrētu termiņu abu dzīvojamo ēku renovācijas darbu veikšanai, kurā pieejamo valsts budžeta līdzekļu ietvaros, bez papildu finansējuma piesaistes, nav iespējams veikt ēku sakārtošanu.

Kur turpmāk dzīvos *Allažu* iemītnieki

Allažu iemītnieki – pieaugušie ar garīga rakstura traucējumiem – var pārcelties uz citu valsts sociālās aprūpes filiāli ar kvalitatīvākām telpām. Tāpat pieaugušie varēs iesaistīties deinstitucionalizācijas aktivitātēs un atbilstoši savām iespējām un ar speciālistu atbalstu varēs izvēlēties dzīvot patstāvīgi un strādāt sev piemērotu darbu.

Kur strādās *Allažu* darbinieki

Pirms katras filiāles slēgšanas (tātad, gan *Allažos*, gan *Teikā* un *Kalkūnos*) tai tiks izstrādāts reorganizācijas plāns. Tā ietvaros tiks meklētas labākās iespējas darbinieku tālākai nodarbināšanai.

Tādējādi *Allažu* darbinieki varētu strādāt citā VSAC filiālē, *Allažu Pusceļa mājā* vai arī izmantot apmācības un pārkvalifikācijas iespējas, kas ļaus viņiem iesaistīties sabiedrībā balstīto pakalpojumu nodrošināšanā. Tādējādi darbinieki joprojām varēs strādāt ar cilvēkiem, kam nepieciešama sociālā aprūpe, vienīgi darīt to daudz piemērotākā vidē – nelielās iestādēs, mazās grupās vai citos sociālās aprūpes centros.

Apgūstot nepieciešamās prasmes, cilvēki varētu izvēlēties arī kļūt par sociālajiem darbiniekiem, jo Latvijā šādu speciālistu trūkst.

Kas notiks ar ēkām un aprīkojumu

2007. gadā, izmantojot Eiropas fondu (ERAF) atbalstu, *Allažos* tika atklāta *Pusceļa māja*, kas kalpo kā pārejas posms no sociālās aprūpes centra uz patstāvīgu dzīvi. Cilvēki, kuriem nav nepieciešama ilgstoša aprūpe, te mācās sadzīvēt nepieciešamās iemaņas – kā gatavot ēst, mazgāt veļu, apkopt sevi, plānot savu budžetu, izprast savu veselību un cilvēktiesības.

Šobrīd *Pusceļa mājas* pakalpojumus izmanto 12 cilvēki, un tās darbību paredzēts turpināt arī pēc VSAC filiāles *Allaži* slēgšanas.

Pirms filiāles slēgšanas, izstrādājot filiāles reorganizācijas plānu, Labklājības ministrija un Rīgas plānošanas reģions rūpīgi izvērtēs un izvēlēsies labāko risinājumu pašas filiāles ēku turpmākai izmantošanai tieši sociāliem mērķiem

Savukārt viss iegādātais aprīkojums tiks nodots citām valsts sociālās aprūpes centru filiālēm vai, izvērtējot iespējas, pašvaldību izveidotajiem pakalpojumiem, piemēram, dienas aprūpes centriem vai *Pusceļa mājai*.